

PATVIRTINTA  
Lentvario lopšelio-darželio "Svajonėlė"  
direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d.  
įsakymu Nr. V- 20

## LENTVARIO LOPŠELIO-DARŽELIO "SVAJONĖLĖ"

### VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO LOPŠELYJE-DARŽELYJE TVARKOS APRAŠAS

#### BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Trakų rajono Lentvario lopšelio-darželio „Svajonėlė“ (toliau – įstaiga) vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) reglamentuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimą įstaigoje.

Šio tvarkos aprašo tikslas – sudaryti sąlygas sveikatai palankiai vaikų mitybai, užtikrinti maisto saugą ir kokybę, patenkinti vaikų maisto fiziologinius poreikius, ugdyti sveikos mitybos įgūdžius.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **pritaikytas maitinimas** – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtus, vaiko (asmens) individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

3.2. **šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68°C temperatūroje;

3.3. **tausojantis patiekalas** – šiltas maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas.

3.4. **valgiaraštis** – patiekalų dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas;

3.5. kitos sąvokos atitinka kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4. Maitinimas įstaigoje organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių ir vaikų maitinimo organizavimą, maisto gaminimą, patalpų ir įrangos priežiūrą, higienos normas, sveikatos bei saugos reikalavimus.

5. Maisto paruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų amžių ir sveikos mitybos rekomendacijas.

6. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

7. Maisto produktų inventorizacija įstaigoje atliekama pagal inventorizacijos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

8. Įstaigos gaunamos tėvų (globėjų) įmokos už maitinimo paslaugą apskaitomos kaip įstaigos gaunamos pajamos iš įmokų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Šio aprašo reikalavimai privalomi visiems įstaigoje dirbantiems ir maitinimo procese dalyvaujantiems asmenims.

#### II. VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

10. Darželyje maistas gaminamas ir yra patiekiamas tą pačią dieną, atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, sveikos mitybos principus ir taisykles.

11. Vaikų maitinimų skaičius priklauso nuo jų buvimo lopšelyje-darželyje trukmės.

Vaikai maitinami ne rečiau nei kas 3,5 - 4 valandas. Apie planuojamus maitinimų kartus tėvai (globėjai) nurodo prašyme, o apie planuojamus kito mėnesio pakeitimus privalo pateikti prašymą iki einamojo mėnesio priešpaskutinės darbo dienos. Tą pačią dieną iki 8.30 val. tėvai (globėjai) privalo informuoti elektroniniame dienyne ELIIS, jei vaikas dėl ligos ar kitų priežasčių neatvyksta į darželį.

12. Darželio bendrosios praktikos slaugytojas, atsižvelgdamas į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, sveikos mitybos principus ir taisykles, sudaro maitinimo valgiaraščius 15 dienų.

13. Atskiri valgiaraščiai sudaromi lopšelio (1-3 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) ir darželio (vadovaujantis 4–7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) grupėms. Jei ikimokyklinio ugdymo įstaigoje sudaromos mišrios grupės, valgiaraščiai sudaromi vadovaujantis 4–7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis;

14. Darželyje vaikai maitinami:  
pusryčiai – 8.00-8.30 val.  
vaisių produktai - 10.00-10.30 val.  
pietūs – 11.45-12.30 val.  
pavakariai – 14.45-15.30 val.

15. Vaikams, nevalgantiems pusryčių ir (ar) vakarienės, neleidžiama atsinešti iš namų užkandžių ar gėrimų.

16. Organizuojant maitinimą vaikams sudaromos sąlygos pavalgyti šilto maisto.

17. Pirmenybė teikiama tausojantiems patiekalų gamybos būdams: virimui vandenyje, troškinimui.

18. Atsižvelgiant į sezoniškumą siūloma keisti patiekalus (pvz. raugintų kopūstų sriubą į šviežių kopūstų sriubą, burokėlių sriubą į šaltibarščius ir pan.).

19. Darželyje yra sąlygos vaikams atsigerti geriamojo vandens (iš vienkartinio stiklainaičių ar pažymėtų skiriamuoju ženklu asmeninių stiklinių), nesaldintos arbatos arba karšto, virinto vandens. Pienas ir kiti gėrimai vaikams neteikiami šalti, gėrimų temperatūra ne žemesnė kaip +15 laipsnių C.

20. Einamosios dienos valgiaraštis ir tos savaitės valgiaraščiai skelbiami elektroniniame dienyne ELIIS. Vaikų rūbinėse iškabinti maisto pasirinkimo piramidės plakatai.

21. Įstaiga dalyvauja programoje „Pienas vaikams“, kuri remiama Europos sąjungos ir nacionalinio biudžeto lėšomis, bei Europos vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programoje, kurios taikomos laikantis jas administruojančių institucijų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

22. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos sveikatos priežiūros specialistas (jo nesant – kitas Vadovo įgaliotas asmuo) pagal kompetenciją prižiūri, kad vaikų maitinimas būtų organizuojamas pagal Tvarkos aprašo reikalavimus.

### **III. PRITAIKYTO MAITINIMO VALGIARAŠČIŲ SUDARYMO TVARKA**

23. Pritaikytas maitinimas organizuojamas vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų, atsižvelgiant į vaiko atstovų pateiktą prašymą (Priedas Nr. 1 „Dėl pritaikyto maitinimo valgiaraščio“ ir raštišką gydytojų sveikatos pažymą (forma Nr. E027-1).

24. Vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.), turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą ir valgymo režimą.

25. Pritaikyto maitinimo valgiaraščiai sudaromi įstaigoje naudojamo valgiaraščio pagrindu, pakeičiant patiekalus, kurių vaikas dėl savo sveikatos būklės negali vartoti į patiekalus atitinkančius vaiko poreikius.

26. Jei pristatyta vaiko sveikatos pažyma netiksli, neaiški, maitinimo organizavimo specialistas inicijuoja pokalbį su vaiko atstovu dėl dokumentų tikslinimo.

27. Pritaikyto maitinimo valgiaraštis sudaromas po gauto vaikų atstovo prašymo per 10 d.d. ir pateikiamas lopšelio-darželio direktoriui tvirtinti. Už šio valgiaraščio atitikimą teisės aktams atsako maitinimo organizavimo specialistas.

28. Maitinimo organizavimo specialistas, prasidėjus naujiems mokslo metams arba kalendorinių metų eigoje atsiradus poreikiui, suderina su įstaigos direktoriumi reikalingų sudaryti pritaikyto maitinimo valgiaraščių sąrašą vaikams, kuriems turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas.

29. Jei pritaikyto maitinimo patiekalų įstaigos virtuvėje pagaminti nėra galimybių, vaikai, kuriems skirtas pritaikytas maitinimas, gali būti maitinami tą dieną savo iš namų atsineštu maistu. Lopšelis-darželis iš namų atsineštą maistą turi laikyti ir patiekti tinkamos temperatūros.

30. Jei vaiko atstovai pasirūpina vaiko maitinimu ir atneša maisto iš namų, jis turi atitikti SAM patvirtinto maitinimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus. Taip pat vaiko atstovai turi pateikti prašymą (Priedas Nr. 2 „Dėl leidimo ugdymo įstaigoje maitintis iš namų atneštu maistu“).

31. Pritaikyto maitinimo valgiaraščio rengimo ir tvirtinimo laikotarpiu už ugdytinio maitinimo organizavimą atsakingi vaiko atstovai.

32. Vasaros atostogų laikotarpiu (vaikui lankant kitą ugdymo įstaigą) pritaikytas maitinimas organizuojamas pagal ugdymo įstaigoje naudojamą valgiaraštį, nenaudojant maisto produktų, kurių vaikas negali vartoti arba patiekalai keičiami kitais. Už ugdytinio maitinimo organizavimą atsakingi visi maitinimo organizavimo procese dalyvaujantys asmenys.

33. Vaiko atstovai, pasikeitus vaiko sveikatos būklei, turi pateikti naują vaiko sveikatos pažymą ir rašyti naują prašymą Priedas Nr.1 „Dėl pritaikyto maitinimo valgiaraščio“. Jei vaiko sveikatos būklė pagerėja, gali vartoti visus maisto produktus, vaiko atstovai gali atsisakyti vaiko maitinimo pagal pritaikytą valgiaraštį, užpildę sutikimo formą (Priedas Nr. 3 „Dėl pritaikyto maitinimo valgiaraščio atsisakymo“).

34. Esant sunkiai alergijos formai, ribojant pagrindinius maisto produktus (arba net keletą iš jų), būtinas periodinis (ne rečiau kaip kas 6 mėn.) gydytojo specialisto stebėjimas ir vertinimas.

#### **IV. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO DARBO FUNKCIJOS**

34. Sveikatos priežiūros specialistas:

34.1. rašo kasdieninius valgiaraščius (pareikalavimus), kuriuose nurodo gaminamų patiekalų pavadinimus ir produktų kiekius;

34.2. ateinančios dienos valgiaraštį (forma Nr. 299) rašo iš vakaro. Ateinančios dienos valgiaraštyje apskaičiuoja tik pusryčiams reikalingus produktų kiekius, nes pusryčiai gaminami pagal esamos dienos vaikų skaičių;

34.3. konkrečios dienos valgiaraštis pradedamas skaičiuoti tada, kai kiekvieną rytą 8.30 val. grupių mokytojos elektroniniame dienyne ELIIS pažymi atvykusių vaikų ir pasirenkamų maitinimų skaičių.

34.4. surinkus duomenis apie vaikus, baigia rašyti valgiaraštį, pateikia jį direktoriui pasirašyti ir tuomet atiduoda jį direktoriaus pavaduotojui ūkiui dėl likusių produktų einamos dienos patiekalų gaminimui, atidavimo ir apskaitos;

34.5. kontroliuoja maisto produktų kokybę, jų laikymo sąlygas, realizacijos terminus, maisto gamybos procesą virtuvėje;

34.6. vykdo maisto paėmimo ir maitinimo organizavimo grupėse priežiūrą. Stebi ir analizuoja maitinimo procesą grupėje, stalų serviravimą, patiekalų pateikimą vaikui, maisto dalinimą vaikui pagal normą.

## **V. DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO ŪKIUI, ATLIEKANČIO IR SANDĒLININKO DARBĄ, FUNKCIJOS**

35. Direktoriaus pavaduotojas ūkiui, atliekantis ir sandėlininko funkcijas:

35.1. užsako maisto produktus tiekėjams pagal bendrosios praktikos slaugytojo pateiktus reikalavimus;

35.2. priima iš tiekėjų tik kokybiškus, realizacijos terminus atitinkančius produktus ir juos sandėliuoja griežtai vykdydamas higienos normos reikalavimus;

35.3. maisto sąskaitose-faktūrose prie produktų pavadinimų užrašo kodus, pateikia jas direktoriui pasirašyti, ir pasirašytas sąskaitas-faktūras pateikia įstaigos vyriausiajam buhalteriu;

35.4. produktus iš sandėlio išduoda virėjoms tik pagal dienos valgiaraštį. Iš vakaro išduoda produktus ateinančios dienos pusryčiams, o likusius produktus patiekalams gaminti išduoda tik tada, kai sveikatos priežiūros specialistas pabaigia rašyti einamos dienos valgiaraštį;

35.5. kasdien vykdo tikslią maisto produktų gavimo ir išlaidų registraciją knygoje „Maisto produktų registras“;

35.6. maisto produktus nurašo kiekvieną dieną pagal tos dienos valgiaraštį;

35.7. 2 kartus per mėnesį derina maisto produktų likučius su įstaigos vyriausioju buhalteriu patvirtindami tai savo parašais „Maisto produktų registre“.

## **VI. VIRTUVĖS DARBUOTOJŲ DARBO FUNKCIJOS**

36. Virtuvės darbuotojai:

36.1. pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį analizuoja gaminio receptūras ir gamybos technologijos aprašymo korteles, susipažįsta su ateinančios dienos patiekalų ruošimo technologija;

36.2. pusryčius ruošia pagal vakarykštės dienos vaikų skaičių;

36.3. priima maisto produktus iš direktoriaus pavaduotojo ūkiui, vykdančio sandėlininko funkcijas, einamai dienai pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį. Priėmus produktus ir juos patikrinus (pagal svorį) pasirašo valgiaraštyje nurodytoje vietoje ir toliau atsako už juos.

36.4. atlieka kontrolinius svėrimus;

36.5. atsako už tikslų maisto atidavimą pagal normą. Pasveria porciją vienam vaikui ir apskaičiavus išduoda į grupes atitinkamai pagal grupėse esančių vaikų skaičių;

36.6. maistą į grupes atiduoda tik pagal nustatytą maisto atsiėmimo grafiką;

36.7. matuoja ir fiksuoja patiekalų šiluminio apdorojimo temperatūrą.

## **VII. MOKYTOJŲ PADĖJĖJŲ FUNKCIJOS:**

37. Mokytojų padėjėjai:

37.1. Atneša maistą iš virtuvės į grupes.

37.2. Kartu su mokytoju išdalina maistą vaikams.

37.3. Esant reikalui, padeda vaikams pavalgyti.

37.4. Po vaikų maitinimo sutvarko patalpas, suplauna indus. Po kiekvieno maitinimo išneša maisto atliekas iš grupės.

## **VIII. NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS**

38. Nemokamas vaikų maitinimas finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, Savivaldybės biudžeto lėšų ir įstatymų nustatyta tvarka gautų kitų lėšų.

39. Nemokamo maitinimo išlaidų rūšys:

39.1. išlaidos produktams (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį), kai vaikai maitinami nemokamai;

39.2. patiekalų gamybos išlaidos (maitinimo paslaugų teikėjų darbuotojų, tiesiogiai susijusių su vaikų nemokamo maitinimo teikimu, darbo užmokestis, valstybinio socialinio draudimo įmokos, komunalinių paslaugų išlaidos ir kt.).

40. Išlaidos, numatytos 39.1. punkte, finansuojamos iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos Savivaldybės biudžetui.

41. Išlaidos, numatytos 39.2. punkte, finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto ir kitų įstatymų nustatyta tvarka gaunamų lėšų.

42. Nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skiriama nuo 1,3 iki 7,7 procentų bazinės socialinės išmokos dydžio suma.

43. Vieno vaiko vienos dienos maitinimo kainą (ją sudaro: išlaidos maisto produktams įsigyti ir išlaidos patiekalų pietums, pusryčiams, vakarienei bei maitinimui vasaros atostogų metu mokyklose organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose (atsižvelgiant į vaiko buvimo stovykloje dienos laiko trukmę) gamybai) tvirtina Savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų analizės skyriaus teikimu Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo (Žin., 2006, Nr. 73-2755; 2008, Nr. 63-2382; 2009, Nr. 153-6886) 7 straipsniu ir atsižvelgdama į Savivaldybės skiriamas lėšas patiekalų gamybos išlaidoms.

44. Įstaigos vadovo nustatyta tvarka turi būti vedama nemokamą maitinimą gaunančių vaikų apskaita, šalinami pasitaikantys piktnaudžiavimo atvejai (parduodamas, niokojamas paskirtas maistas ir pan.).

45. Gavus informaciją iš Savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriaus apie sprendimą dėl nemokamo maitinimo skyrimo, maitinimas lopšelyje-darželyje skiriamas kitą dieną po sprendimo gavimo.

46. Pakeitus lopšelių-darželių, vaikui nemokamas maitinimas naujoje įstaigoje pradedamas teikti nuo pirmos lankymo dienos. Ankstesnė įstaiga pateikia vadovo pasirašytą pažymą:

46.1. įstaigai, į kurią vaikas išvyko, apie vaiko teisę gauti nemokamą maitinimą;

46.2. Savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriui, nurodydama vaiko išvykimo iš įstaigos datą ir įstaigos, į kurią vaikas išvyko, pavadinimą.

47. Nemokamas maitinimas vasaros atostogų metu teikiamas mokyklose organizuojamose vaikų dieninėse vasaros poilsio stovyklose, jei šioms stovykloms organizuoti neteikiamas finansavimas pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo tvarkos aprašą.

48. Vaikui sergant ar dėl kitų priežasčių nelankant įstaigos, nemokamas maitinimas neskiriamas ir nekompensuojama už praėjusį laikotarpį. Vaikams vietoj nemokamo maitinimo negali būti išmokami pinigai.

49. Einamaisiais metais maisto produktų įsigijimui nepanaudotos lėšos Savivaldybės tarybos sprendimu gali būti perskirstomos įstaigoms papildomai vaiko reikmenims įsigyti.

50. Kiekviena įstaiga kasmet iki lapkričio 1 d. paskaičiuoja ir Savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriui pateikia ateinančių metų lėšų poreikį išlaidoms už produktus finansuoti ir ateinančių metų lėšų poreikį patiekalų gamybos išlaidoms.

## **IX. MAISTO BLOKO PATALPŲ IR ĮRANGOS PRIEŽIŪRA**

51. Maisto produktų tiekimas į įstaigą, jų laikymas, maisto gaminimas ir maisto tvarkymo įranga turi atitikti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir kitų institucijų bei teisės aktų reikalavimus.

51. Indai ir įrankiai turi būti plaunami naudojant tik indų plovimui skirtas priemones.
52. Langų stiklai, šviestuvai turi būti valomi pagal reikmes, bet ne rečiau kaip du kartus per metus.
53. Kenkėjų kontrolė ir naikinimas atliekami teisės aktų nustatyta tvarka.
54. Naudojami valikliai, dezinfektantai, kiti biocidai turi būti teisės aktų nustatyta tvarka leistini naudoti Lietuvos Respublikoje.
55. Kontrolės prietaisai ir įrengimai naudojami, prižiūrimi ir metrologiškai tikrinami vadovaujantis teisės aktuose nustatytais reikalavimais.
56. Maisto bloko patalpos turi atitikti higienos ir sanitarijos normų reikalavimus, turėti atskirą įėjimą.

## **X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

57. Lopšelyje-darželyje „Svajonėlė“ už vaikų maitinimo organizavimą atsako sveikatos priežiūros specialistas.
58. Direktorius pavaduotojas ūkiui, vykdamas sandėlininko funkcijas, yra atsakingas už produktų priėmimą, sandėliavimo sąlygas, realizacijos terminus, išdavimą, apskaitą ir reikalingos dokumentacijos tvarkymą.
59. Vyriausiasis buhalteris registruoja maisto sąskaitas-faktūras, jas užpajamuoja ir vykdo jų apskaitą buhalterinės apskaitos programos pagalba pagal prekės kodą, pavadinimą, kiekį ir vertę.
60. Vaikų maitinimo procesą grupėje organizuoja ir už jį atsako grupės mokytoja.
61. Lopšelio-darželio taryba turi teisę patikrinti virtuvę, maisto sandėlį ir patiekalų gamybos procesą.
62. Vaikų maitinimą Lentvario lopšelyje-darželyje „Svajonėlė“ koordinuoja įstaigos direktorius.